

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

El Govern de la República prescindirà dels estrangers que lluiten als rengles lleials. I els facciosos segueixen titulant-se «nacionales» (!).

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 266

ANY III — Mataró divendres 23 setembre 1938 — NUM. 673

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 400 PESSETES MES

Una virtut que alguns obliden

Portem ja dos anys llarga de guerra, de lluita cruent en el transcurs de la qual tants i tants han caigut en ares de l'Independència del país i de les llibertats republicanes. Una guerra, ho sabem ara per trista experiència, és un munt de calamitats terribles que comporten la destrucció de tot i en tots els ordres. Sabem la forma en què la República ha tingut de fer front a un enemic esplèndidament recolzat a l'exterior, mentre el Govern legítim topava amb tota mena de dificultats i entrebancs. La guerra és llarga i com a conseqüència lògica cada dia que passa determina sacrificis més grans, més intensos al Poble...

La nostra reraguarda — no parlem dels combatents perquè no trobaríem paraules per elogiar-los dignament — aguanta amb estoicisme heroic totes les privacions. Ens atreviríem a dir que cap altre poble hauria donat les proves de capacitat de resistència de què fa gala el nostre.

Ah, però. Una cosa hi hauria que podria fer minvar aquesta moral formidable. No foren pas les privacions de tota mena. Seria senzillament la manca d'austeritat general, és a dir que hi haguessin sectors o individus privilegiats en excés. Comprenem que a voltes les circumstàncies facin que hi hagi qui pugui gaudir de certes preferències en determinats aspectes, cosa tanmateix difícil d'evitar i fins i tot en alguns casos perfectament lògica. A allò a què ens volem referir és a aquells que tenen

l'austeritat a la sola de les sabates i amb el seu exemple pernicios no són res més que un focus de desmoralització per a la Reraguarda de la qual es burlen amb les seves demostracions d'abundor. Sí, manca més austeritat a alguns que en comptes de viure per a la guerra, viuen de la guerra, que s'han col·locat en un pla de privilegi excessiu. I ens hem de recordar sempre i en totes les ocasions que nosaltres no podem descendir al nivell d'aquells que amb la gesta del 19 de juliol el poble foragità. Que el nostre comportament ha de tenir per norma essencial la bella virtut de la austeritat, que ens recordem que dintre les nostres respectives activitats — senzilles o complexes — tots som peces del mateix engranatge i tenim la mateixa finalitat: la victòria damunt el feixisme indigne i l'exòtic i amb ella assentar els fonaments d'un poble nou, de cara als principis de la llibertat ben entesa i de la justícia social.

Cal que acabin els vividors, els que amb la guerra han trobat la manera d'estar més bé que mai. El que en les circumstàncies presents nedi en l'abundor i la consciència no el rosegui davant el sacrifici conscient de l'immensa majoria, que no digui pas que és un antifeixista, i menys encara que sent dintre seu la flama de l'ideal que s'aviva i es fa resplendir amb l'exemple. A tot allargar no és més que un aprofitat.

X.

Una gesta afirmativa

Mentre els capituladors, de concessió en concessió — sobretot quan es tracta de cedir allò que no és seu — per evitar una guerra que hauran d'afrontar demà en pitjors condicions que avui, la República espanyola ha parlat al món des de l'altaveu de Ginebra per a anunciar la seva decisió de relluitar d'una manera immediata i completa tots els combatents no espanyols que prenen part en la guerra d'Espanya en els rengles republicans.

Aquesta decisió anunciada pel cap del Govern d'Unió Nacional, Dr. Negri, ha causat enorme sensació arreu del món. Estem segurs que haurà estat rebuda amb emoció profunda pels espanyols de l'altra zona, els quals podran comprovar com, a despit del qualificatiu de «nacionales» que s'atribueixen allà als usurpadors del Poder Públic, l'Espanya veritablement, autènticament nacional, és ací.

Els 13 Punts, l'actitud de la República davant els bombardeigs de poblacions civils i la proposta de suspensió de les penes de mort, són antecedents que han dit clarament al món com procedeix l'Espanya republicana. Aquesta gesta d'ara, relativa als combatents estrangers, referma i eleva el concepte que el Govern de la República té de la lluita iniciada per uns generals traidors i aprofitada pel feixisme estranger imperialista. La política del nostre Govern té, en tots els aspectes relacionats amb la magna lluita, una claredat diàfana.

Espanya defensa la seva independència nacional contra uns exèrcits estrangers. I disposada a demostrar que, tractant-se de la independència de la Pàtria, en té prou amb els espanyols, renuncia noblement el con-

curso, generós, heroic, abnegat i magnífic d'aquells lluitadors anònims que, procedents de les terres més llunyanes, vingueren a Espanya disposats a fer el sacrifici de la pròpia vida, em pesos únicament i exclusivament per un sentiment autèntic de solidaritat internacional. Ara — pot dir el Govern de la República — ningú no podrà dubtar del caràcter autènticament nacional del nostre esforç. I menys que ningú, no podrà dubtar-ne el poble espanyol soltès, que contrastarà aquesta actitud de noble orgull nacional del Govern de la República, amb el fet incontestable, evident, oprobios de la invasió italo-alemanya a l'Espanya anomenada franquista.

El llicenciament d'aquests autèntics voluntaris de la llibertat — homes valuosos i abnegats la generositat dels quals no oblidarà mai el poble espanyol — és una invitació a la reflexió dels espanyols sotmesos al despotisme estranger, els quals podran veure com la República predica amb fets i que de la seva banda fa tots els sacrificis exigibles per tal d'arribar — i aquest és un dels famosos 13 Punts — a assegurar una política de conciliació nacional, sota la direcció ferma i enèrgica d'un Govern d'autoritat, que permeti a tots els espanyols oblidar aquests anys de sofriments i de crueltat per a arribar ràpidament al restabliment d'una pau interior.

Estem segurs que el Govern de la República, en adoptar aquesta decisió sensacional, haurà contribuït d'una manera efectiva a fer desaparèixer el més petit pretext que permetés dubtar del caràcter nacional de la causa per la qual lluita ell i el poble. Sobretot, hi haurà contribuït a la zona facciosa, on el mot «nacional» té regust d'escarní.

Menorca i l'Ateneu Popular de la nostra ciutat

Algunes vegades he parlat d'aquesta illa en les planes de LLIBERTAT. Ignorada en el més elevat sentit per molts espanyols, ella, orgullosa i activa, manté hissada la Bandera de la República en un mar, en un cel i un veïnatge del tot hostils. Menorca, que solament és coneguda a fons pels qui l'hem visitada i romàs una colla de mèsos, i encara la gran majoria no n'han copsat la seva valor, és, tal vegada el bocí de terra on el republicanisme hi era més arrelat.

Vint i tres mesos de forçada permanència, que de si ja dona motiu a fer ingrata l'estada al lloc que sia, no foren pas motiu, pel que a mi respecta, de considerar-me deslligat d'un afecte i simpatia per ella, nascuts als pocs moments de conèixer-la, per la seva ànima d'una puresa immaculada, ja que apart de la seva gràcia natural, que és molta, qui, com jo, de jove net ha estat un ferm enamorat de l'excursionisme, hi troba arreu l'ambient de la seva gent, que us guanya el cor de seguida.

I el mateix que Menorca, la tasca que realitza l'Ateneu Popular de la nostra ciutat també és ignorada. Alguna dia veurà la llum pública el seu esforç, portat a terme per uns quants socis, i dic uns quants, perquè som pocs els que quedem, descomptant la nombrosa legió dels incorporats a l'Exèrcit, perquè la tasca d'ells mereix altres honors.

I com que m'és plaent de raificar el que he dit, ací va una lletra del company President de la «Llar Catalana», de Maó, en contestació a una de meua i en nom de l'Ateneu:

«Maó, 13 de setembre del 1938

Company En J. Tarragó S.

Secretari de l'Ateneu Popular de Mataró

Distingit company:

Al seu degut temps fou al nostre poder la vostra lletra de 17 d'agost darrer, el contingut de la qual ens causà una veritable joia, sobretot en

veure que us heu adreçat a nosaltres d'una falsó tan espontània, pròpia de aquest afecte de germà que ens uneix tots els catalans, sobretot en aquestes hores de lluita per la Independència d'Espanya i llibertat de Catalunya.

No extranyeu el retard d'aquesta resposta; causes ben alienes a la nostra voluntat ens ho han motivat. Ficcals de ple dins la vida militar, un desplaçament i tasques complementàries havien posat una barrera a la prompta resposta que la vostra lletra mereix. Avui, però, complet el deure i altra volta a la plaça, hem cuitat a respondre us amb la seguretat que fent-vos càrrec del què us he explicat, sabreu perdonar la meua tardança.

La vostra lletra, a més d'aquella joia, ens ha portat la sorpresa d'ésser recordats. Fora del contacte que tenim amb la nostra Generalitat per mitjà del seu Comissariat de Propaganda, ningú més sembla tingul esment que en aquesta illa, «sa roqueta» com en diuen els menorquins, hi han uns quants cents de catalans que ben prompte farà tres anys que es troben fora de Catalunya, si bé en certa manera amorosida la seva allunyança pel fet de raure en una terra que és quasi com la seva, i on poden parlar en la llengua materna, perquè uns i altres són descendents d'aquella Catalunya gran, que un dia fou la reina d'aquesta Mediterrània que ens envolta.

Menorca, l'illa blanca i blava, avui mig disfressada de gris, es manté invulnerable als atacs del feixisme, i aïsa i preparada, continua resistint tot fent «llengües» a sa germana gran, presa d'italians, que moltes voltes, furiosa, l'ha volguda al seu costat amenaçant la i ferint la traïdorament per mitjà dels ocellots negres de la seva aviació, que no ha sortit pas masses vegades indemne. Les bateries antiaèries, servides per menorquins, castellans i catalans, han donat raó de la seva existència, i els facciosos de Palma asseguraven que eren servides per russos i francesos. Infel·ljos!

Agraïm, amic Tarragó, la vostra

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que següent:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complint l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Serval Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

salutació i la que per miljà vostre ens tramet l'Ateneu Popular de Mataró. Corresponem amb veritable gust i sentim de veritat que no permetent-nos el poc paper que es rep a Menorca l'edició d'un butlletí, us preguem per la nostra part atendre l'intercanvi que sol·liciteu. Per altra banda, pel mateix motiu fa que actualment no apareixi cap dels dos fulls («La Voz de Menorca» i «Justícia Social» que sortien diàriament, i que és la premsa de Menorca. No obstant, no cal dir que tot el què creiem us pugui ésser d'interès us ho trametrem.

Esperem, però, les vostres noves. Confiam amb la continuació de les nostres relacions, tan ben començades per vós, i a l'ensems que reiterem aquelles salutacions, que podeu fer extensives a tot el poble mataroní, contestem al vostre crit amb un altre visca a la República i a la Llibertat.

Afectuosament,

Jaume Puig, president.»

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 22, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 535

Els números premiats amb tres

No està gaire bé que n'hi hagi que pessetes són: 035, 135, 235, 435, 635, 735, 835, 935.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ. — *Negociat de Treball.* — El D. O. de la Generalitat de Catalunya, de data 28 del propi passat mes de juliol, insereix una Ordre del Departament de Treball ratificant el Decret de Presidència del 28 de setembre del 1937, i posant en vigor, des del dia 1 d'agost de l'any en curs, el nou certificat de Treball a tot Catalunya.

En conseqüència i per tal d'evitar molèsties als Consells d'Empresa, Sindicats, Comitès de Controls, Patrons, etc., el Departament de Treball d'aquest Ajuntament està autoritzat per fer tots els tràmits legals necessaris per l'adquisició de dit certificat; a tal fi, per tant, els Consells d'Empresa, Comitès de Controls, Patrons, etcètera, que vulguin fer els tràmits per mediació d'aquest Ajuntament, es poden personar a aquest Departament a les hores d'oficines, a partir del dia d'avui fins el dia 15 del proper mes d'octubre, als quals se'ls hi posaran en coneixement les normes necessàries per a la dita adquisició.

Mataró, 22 de setembre del 1938. — El Conseller Delegat de Treball, *L. Bellavista.*

—**OXIGENANTE DE CARBONES,** producte Científic Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

ALCALDIA DE MATARÓ. — *Serveis Militars.* — *Presentació de la lletra del 1923.* — Ordenada pel Cap del Centre de Reclutament, Mobilització i Instrucció número 15 de Terrassa, la presentació dels mobilitzats del Reemplaç del 1923, aquesta Alcaldia ha disposat que tots els que pertanyen al Reemplaç esmentat i no es trobin prestant els seus serveis com a voluntaris a l'Exèrcit, deuen compareixer el proper dilluns dia 26 a les deu del matí als baixos de la Casa Consistorial, per a emprendre la marxa, en unió del Comissionat del Municipi per a efectuar la presentació

en el C.R.I.W. de Terrassa, proveïts de manja, calçat, plat i cullera tot en bon ús.

La mobilització comprèn tots els individus útils, serveis auxiliars, pròrogues, capítols 17 i 20, del vigent Reglament de Reclutament i Reemplaç de l'Exèrcit, complement de qual-sevol categoria de soldat a oficial inclús.

Si algun dels compresos a l'esmentat Reemplaç deixés d'ésser avisat per a la seva presentació per qualsevol, no pot elndir de cap manera la seva concurrència a l'acte de concentració.

El que es fa públic per a coneixement i compliment dels Interessats. — Mataró, 21 de setembre del 1938. — L'Alcalde, *Ramon Mollst.*

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments

AVÍS

Demà passat diumenge, dia 25 dels corrents, de set a onze del matí, es posarà a la venda CARN CONGELADA als establiments de costum, al

preu de 9 pessetes el quilo i a raó de 100 grams de carn i 25 d'os per familiar.

Mataró, 23 de setembre del 1938. — El Conseller Regidor, *Josep Calvet.*

AVÍS. — Per la present es recorda a totes les dones d'Esquerra Republicana de Catalunya, vulguin fer acte de presència a l'avant votació per elegir el nou Consell Directiu de la Secció Femenina que tindrà lloc el dissabte dia 24 a les 7 a dos quarts de 10 de la veslla al nostre Centre.

Mataró, 22 de setembre del 1938.

—**COMPRARIA** vinya o camp en terreny pla que no sigal més lluny de 10 minuts de la Ciutat.

Raó: C. Catalunya n.º 40.

Extracte de carn i vegetal CALDOLA

Selecció de carns argentines, verdures i llegums fresques, mitjançant les quals s'han obtingut, en concentracions al boid, els seus principis solubles i aromàtics.

Venda: BARBOSA. — Telèfon 212

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÉRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — Les forces al servei de la invasió, protegides pels tancs estrangers i prèvia intensa actuació de les bateries italianes i l'aviació dels invasors, han continuat atacant avui les nostres posicions des del Musol a la carretera general, i aconseguiren ocupar una cota, que les heroiques tropes lleials contraataquen per recuperar-la.

Tots els altres intents dels invasors han estat rotundament rebutjats pels soldats espanyols, els quals causen a l'enemic enormes pèrdues. El duríssim combat continua a l'hora de redactar aquest comunicat.

L'aviació estrangera actuà amb gran intensitat. En les últimes hores d'ahir, els nostres aparells entaularen combat amb cinquanta «Fiat», reforçats més tard amb quinze «Messerschmidt». Dos «Fiat» foren aterrats, i calgueren incendiats. Nosaltres no sofrirem cap pèrdua.

Avui, els avions republicans atacaren amb gran precisió concentracions enemigues d'aquest front, en les quals causaren moltes baixes. En diversos combats aeris foren aterrats quatre aparells enemics, d'ells tres caces «Fiat». Un dels pilots estrangers fou

recollit mort. Nosaltres perdérem un caça, el tripulant del qual calgué ferit en territori lleial.

FRONT DE LLEVANT. — L'enemic ha contraatacat les posicions conquistades recentment pels nostres soldats al sector de Manzanera, i ha aconseguit recuperar dues altures.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

El dia 20, deu trimotors italians bombardejaren el casc urbà d'Alcoi, sobre el qual llançaren setanta bombes de gran pes que destruïren molts edificis, i ocasionaren dotze morts i cinquanta cinc ferits.

Avui al matí, la població de Sagunto fou bombardejada per deu trimotors alemanys que destruïren trenta caces i causaren víctimes.

A les set hores d'avui, deu trimotors estrangers, procedents de Mallorca, agrediren diverses poblacions de l'illa de Menorca, i llançaren sobre elles un total de 115 explosius. A Maó ocasionaren quatre morts; un nen, dues dones i un vell i cinc ferits, d'aquests, dues dones, i destruïren 27 edificis. En altres indrets de l'illa, l'agressió dels invasors ha causat també víctimes entre la població civil.

El Conseller Sbert al front

El Conseller senyor Sbert, ha sortit a primeres hores del matí de Barcelona. Es proposa visitar els fronts de lluita. — Fabra.

Dimissió

Entre els decrets aprovats en la reunió del Govern de la Generalitat d'ahir, la relació dels quals és coneguda, n'hi figura un que accepta la dimissió del senyor Rodríguez, com a Inspector dels jutjats i organismes de Justícia dependents de la Generalitat. — Fabra.

Condemna

El Tribunal de Guàrdia de Puigcerdà ha imposat una multa de 10.000 pessetes a Consol Bagaria per un delict d'acaparament. — Fabra.

Conferència

El subsecretari de la Presidència, senyor Marif Ramos, ha conferenciat amb l'ex-conseller de Governació, senyor Artemi Alguader. — Fabra.

Al Parlament de la República

Sota la presidència del senyor Marif Barrio s'ha reunit la Comissió del Govern Interior, assistint hi els membres que la componen i tractant-se assumptes de tràmit.

El senyor Marif Barrio ha conferenciat amb els components de la Comissió d'Ajut a Espanya, rebent després la visita del senyor Giner de los Rios, ministre de Comunicacions, i Hernández Serrano, vice-cònsol a

Marsella acompanyant a altres persones. — Fabra.

Estranger

Balanc d'un bufarut

NOVA YORK. — Tres cents morts i 100 milions de pèrdues és el balanç de l'huracà que ha devastat l'Est de la ciutat.

El President de la Creu Roja creu que es poden senyalar en 10.000 el nombre de famílies que han quedat sense llar. — Fabra.

El moment europeu

Reunió ministerial

LONDRES. — El senyor Simon que assumeix la presidència del Govern en absència de Chamberlain reuní ahir a la nit als senyors Halifax, Hoare, Smith, MacDonald, en el Foreign Office. La reunió tingué per objecte estudiar el primer informe rebut de la primera entrevista Chamberlain Hitler. No es coneixen els detalls d'aquest informe. — Fabra.

Manifestació en pro del poble txec

LONDRES. — Milers de persones s'han manifestat en pro de la llibertat del poble txec. Un intens servei d'ordre impedí que la manifestació es dirigís al centre de la capital. Els grups donaven críes de: «Apoïarem als txecs» i «Que dimiteixi Chamberlain». — Fabra.

Discurs del President Benes

PRAGA. — En un discurs radiat el President Benes ha declarat que si l'acord es realitza amb dignitat, la nació encara n'obtindrà gran profit i pot portar la pacificació entre França i Anglaterra i la de Txecoslovàquia. — Fabra.

Les entrevistes

Hitler-Chamberlain

ROSEBERG. — Hitler sopà ahir a la terrassa de l'hotel en companyia dels dirigents nazis. Les converses es reprendran aquest matí a les onze. — Fabra.

Chamberlain posa condicions

DRESLER. — Chamberlain ha tramès una lletra a Hitler en la qual li comunica que per a reprendre les converses cal que abans li contesti. Sembla que el «premier» posa certes condicions. Hitler ha consultat amb les personalitats hitlerianes el contingut de la lletra.

Amb tot sembla que les converses seran repeses a les 3 de la tarda. — Fabra.

LA

Farmàcia i Centre d'Específics

ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

per evitar molèsties a la seva clientela fa avinent que el pròxim DIUMENGE restarà tancada tot el dia.

Preus econòmics - Telèfon 247 - Servei a domicili